

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

Правила за достъп до научноизследователската инфраструктура и постигнатите резултати на Център за компетентност “Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти” – ЦК БИОРЕСУРСИ БГ

Научната инфраструктура на Център за компетентност “Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти” – ЦК БИОРЕСУРСИ БГ, наричан по – долу „Център за компетентност” (ЦК) се основава на триъгълника **образование – наука – бизнес** и има главна роля в развитието на знанията и технологиите и тяхното използване. Предлагайки висококачествени услуги на потребителите, включвайки младите хора, привличайки нови потребители и подготвяйки ги за ново поколение изследователи, научната инфраструктура играе ключова роля в създаването на ефективна среда за научни изследвания и иновации, както и за развитие на научната общност.

§1 Принципи

1. Настоящите Правила (наричани по-долу *Правила*) за достъп на потребители до научната инфраструктура на ЦК са съобразени с националното законодателство, международните споразумения, препоръките на Хоризонт 2020, вкл. напътствията и принципите, заложи в European Charter for Access to Research Infrastructures, 2016, особено, но не само, в области като права на интелектуалната собственост, конфиденциалност, етични правила, сигурност и защита.
2. Настоящите *Правила* дават общата рамка на политиката на ЦК за достъп до научната му инфраструктура. Специализираните лаборатории в партньорските организации на ЦК могат да налагат допълнителни условия за достъп на потребители до своето оборудване съобразно спецификата му.
3. ЦК предлага достъп до ресурсите на научната си инфраструктура на потребители от академичните среди, бизнеса и публичните институции (наричани по- долу *Потребител*).
4. ЦК прилага разнообразни модели на такси за достъп до научната си инфраструктура, съобразени със спецификата ѝ, за да могат да се покрият разходите, консумативите и амортизацията на оборудването, както и за да се постигне финансова устойчивост на научната инфраструктура.
5. ЦК използва своята инфраструктура за извършване на научни изследвания по договор или за предоставяне на научноизследователски услуги срещу заплащане, като следва да бъде приложено поне едно от следните условия:
 - а) ЦК използва своята научноизследователска инфраструктура за предоставяне на услуги или по силата на договор на пазарни цени, **или**

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

- б) При липса на пазарна цена, ЦК използва своята научноизследователска инфраструктура за предоставяне на услуги или по силата на договор на цена, която:
- отразява пълния размер на разходите за услугата и като правило включва марж за реинвестиране в развитието на ЦК, който се определя в съответствие с маржовете, които предприятията, действащи в сектора на съответната услуга, обикновено прилагат за въпросната услуга, **или**
 - е резултат от преговори на принципа на сделката между несвързани лица, в които ЦК като доставчик на услуги преговаря с цел да получи възможно най-голяма икономическа полза към момента на сключване на договора, и покрива най-малко пределните разходи.
6. Следните условия са необходими за осъществяване на съвместни научноизследователски и развойни дейности в сътрудничество с предприятия:
- 6.1.1. Да представляват ефективно сътрудничество по смисъла на т. 15, (з) и т. 27 от Рамката.
- 6.1.2. Да бъде спазено поне едно от следните условия по т. 28, във връзка с т. 29 от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации:
- а) участващите предприятия поемат в пълен размер разходите по съответния проект за НИРД, **или**
 - б) Интелектуалната собственост, която е резултат от съвместните научноизследователски и развойни дейности, може да бъде широко разпространявана и всички права се предоставят изцяло на ЦК, **или**
 - в) Интелектуалната собственост от съответния проект за НИРД, както и свързаните права на достъп, се разпределят между партньорите по начин, който отразява адекватно интересите, приноса в работните пакети и вноските, **или**
 - г) ЦК получава заплащане, което съответства на пазарната цена на правата върху интелектуална собственост, за прехвърлени на партньорите в сътрудничеството права или права на достъп. Абсолютната стойност на финансовия и нефинансов принос на участващите партньори към разходите на ЦК за дейностите, обект на създадената интелектуална собственост, може да бъде приспадната от това заплащане.
- 6.1.3. Полученото заплащане по чл. 6.1.2, буква г) следва да съответства на пазарната цена на правата върху интелектуална собственост, ако е възможно ЦК да получи пълната икономическа полза от тези права, когато е изпълнено някое от следните условия:
- а) размерът на заплащането е установен посредством открита, прозрачна и недискриминационна процедура за конкурентна продажба, **или**

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

- б) размерът на заплащането се потвърждава в оценката на независим експерт, че размерът на компенсацията е най-малко равен на пазарната цена, **или**
- в) ЦК, като продавач, може да докаже, че действително е договорил заплащането при условия, отговарящи на принципа на сделката между несвързани лица, с цел постигане на максимална икономическа полза към момента на сключване на договора, като същевременно е взел предвид своите нормативно установени цели, **или**
- г) в случаите, в които съгласно договора за сътрудничество предприятие, участващо в сътрудничеството, има право първо на него да бъде предложено закупуването на правата върху интелектуална собственост, породени от дейността на ЦК, тогава ЦК следва да има реципрочното право да изиска икономически по-изгодни оферти от трети страни, така че предприятието, участващо в сътрудничеството, да трябва да адаптира своята оферта съответно.
7. *Ползвателят на научната инфраструктура се придържа към стандартните кодекси на етично поведение в научните изследвания.*
8. *ЦК разграничава два вида потребители:*
- 8.1. *Вътрешни потребители – Вътрешни потребители са всички учени на ЦК в случаите, когато изпълняват задачи по научната програма на ЦК, заложената в проектното предложение на Договор № BG16RFPR002-1.014-0001-С01 Център за компетентност „Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти“. Това са и всички **физически лица**, които са в трудово правни отношения и/или докторанти и/или обучаеми и/или учени с друг тип договорни отношения към съответния партньор в ЦК (научен институт или факултет), стопанисващ инфраструктурата, към която е заявен интерес от потребителя.*
- 8.2. *Външни потребители – това са всички **физически и юридически лица**, които не са в трудово правни отношения и/или докторанти и/или обучаеми и/или учени с друг тип договорни отношения към съответния партньор в ЦК (научен институт или факултет), стопанисващ инфраструктурата към която е заявен интерес от потребителя.*
9. *При предоставяне на услуги за потребители ЦК спазва политиката за равни възможности и отсъствие на дискриминация по каквито и да е признаци.*
10. *ЦК поддържа политиката на свободен достъп до публикациите и данните, особено на тези, които целят публичност.*

§2 Достъп до съоръженията на ЦК за вътрешни потребители

1. ЦК предоставя на *Потребителя* своите съоръжения за целите на извършването на научно изследване. Под съоръжения се подразбира, но без ограничаване: оборудване, услуги, информация и други материали, с или без сътрудничество с учените на ЦК.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

2. Достъпът до съоръженията на ЦК в случаите, когато се изпълняват задачи по научната програма на ЦК, залегнала в проектното предложение на Договор № BG16RFPR002-1.014-0001-C01 Център за компетентност „Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти“, е на две нива:

2.1. Оператор

2.2. Обучаем

3. **Вариант А:** Нивото на достъп по т. 2 се определя от комисия в състав: (1) Ръководител на научния проект, за осъществяването на научната програма, за която е изграден департамента, в който се намира съответната инфраструктурна единица, за която се изисква достъп; (2) Ръководител на съответния департамент и (3) Ръководителя на лабораторията, в който се намира съответната инфраструктура, на която ще се изпълнява научната задача.

Вариант Б: Нивото на достъп по т. 2 се определя от комисия в състав: Ръководителя на департамента и ръководителите на лабораториите към съответния партньор в ЦК, които непосредствено отговарят за стопанисване и поддържане на научната инфраструктура. При необходимост ръководителят на департамента може да включва *ad hoc* допълнителни членове на комисията.

4. Достъпът до съоръженията за научни изследвания при всички случаи, които не попадат в обхвата на т. 2 се основава на научни заявки, приети и оценени от комисия в състав дефиниран по т. 3.
5. Оценката на научните заявки се осъществява въз основа на картата за оценка, която включва: (1) Научни публикации; (2) Цитирания; (3) Участия в конференции; (4) Патенти и полезни модели; (5) Техническа обосновааност на проектното предложение. В работата си определената комисия прилага принципите на прозрачност, справедливост и безпристрастност.
6. При ползването на инфраструктурата за провеждане на изследвания, финансирани с публични средства, резултатите, от които ще се публикуват след приключване на изследването, *Потребителят* се задължава да осигури материали и консумативи, за извършване на изследванията.
7. Във всички случаи не попадащи в обхвата на т. 6, както и в случаите, когато искането за достъп по точка 4, или части от него, се финансира от търговска компания или институция, *Потребителят* се задължава да информира ЦК за детайлите на споразумението си със съответната компания или институция и заплаща пазарната цена за ползване на апаратурата.
8. *Потребителят* гарантира, че всички изследователски дейности се извършват изключително за мирни цели и в съответствие с общоприетите правила за добра научна практика.
9. ЦК широко оповестява, включително на интернет-страниците на лабораториите, отговарящи за научната инфраструктура, предлагания достъп до инфраструктурата и настоящите *Правила* за достъп до нея.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

§3 Достъп до съоръженията на ЦК за Външни потребители

1. ЦК предоставя на *Потребителя* своите съоръжения чрез извършване на научни изследвания посредством сключени договори или предоставяне на услуги. Под съоръжения се подразбира, но без ограничаване: оборудване, услуги, информация и други материали, с или без сътрудничество с учените на ЦК.
2. Достъпът до съоръженията става съгласно §2 т. 4, 5 и 7.
3. Ползването на инфраструктурата от външни потребители се осъществява винаги при осигурени равни условия за достъп и при еднакви цени за ползване на инфраструктурата, определени в рамките на ЦК.
4. *Потребителят* гарантира, че всички изследователски дейности се извършват изключително за мирни цели и в съответствие с общоприетите правила за добра научна практика.
5. ЦК широко оповестява, включително на интернет-страниците на лабораториите, отговарящи за научната инфраструктура, предлагания достъп до инфраструктурата и настоящите *Правила* за достъп до нея.

§4 Използване на съоръженията

1. След одобрение на постъпила заявка (сключен договор за научно-изследователска дейност или услуга) от ръководството на съответния департамент се определя учен, отговорен за изпълнението на договора/услугата (наричан кратко *Отговорник*). Ако сключеният договор се отнася за комплексна научно-изследователска дейност, Ръководството на съответния департамент, *Отговорникът* и *Потребителя* (възложител и страна по договора) съставят подробен план за провеждане на възложената научно-изследователска дейност. При необходимост се определя освен *Отговорник* и научен колектив за изпълнение на дейността. *Отговорникът* осъществява работни контакти с *Потребителя* за да се определят всички параметри на възложената научно-изследователска дейност и при необходимост да се актуализират, в зависимост от получаваните резултати.
2. Когато постъпилите заявки се отнасят за рутинни услуги (напр. провеждане на анализи с помощта на апаратурата на ЦК), определеният от ръководството на съответния департамент *Отговорник* може да е операторът, отговарящ за конкретната инфраструктурна единица и провеждащ рутинна аналитична дейност.
3. Ръководителите на лабораториите в съответния департамент планират и съставят седмичен график за работата на всяка инфраструктурна единица, в съответствие с постъпилите заявки от *Вътрешни* и *Външни Потребители* за провеждане на научно-изследователска дейност или услуги.
4. Всеки партньор в ЦК може да въведе допълнителни правила в рамките на департамента, в които да са съобразени спецификите в дейността на съответната институция (научен институт или факултет).

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

§5 Създаване на график

ЦК ще информира *Потребителя* своевременно за оценката на предложението му и предоставеното му време за достъп. Графикът за достъп до съоръжението ще бъде изпратен на определените *Оператори* по електронната поща. ЦК запазва пълното право относно насрочването и разпределянето на графика и достъпа до научните съоръжения.

Операторът се задължава да уведоми ЦК възможно най-скоро, ако по някаква причина не може да осъществи научното си изследване в съответното време.

§6 Задължение за поверителност

1. Във връзка с достъпа до научната инфраструктура, може да е подходящо и необходимо за *Страните* да получат достъп до определена техническа и научна информация и материали от другата *Страна*, наричана по-нататък *Информация*. *Страните* ще разгледат като поверителна всяка и цялата *Информация*, която вече е била или ще бъде предоставена на тях или която те придобиват в рамките на провежданите научни изследвания в ЦК.
2. Страните се задължават да поддържат поверителността и сигурността на *Информацията*, принадлежаща на другата *Страна*. Всяка *Страна* продължава да притежава всички права върху интелектуална собственост, свързана с нейната собствена технология през цялото време на употреба на предоставените съоръжения. *Страните* се задължават да не разкриват тази информация на трети страни при никакви обстоятелства, освен ако не е предварително подписано допълнително писмено споразумение между *Страните*.
3. Задължението за поверителност, описано по-горе, не се отнася за всяка информация, която:
 - може да се докаже, че е била в публичното пространство или е публично известна и лесно достъпна, или
 - може да се докаже, че е била във владение на, или че е била лесно достъпна до другата *Страна* или нейните дъщерни организации, които получават информацията от друг източник преди оповестяването ѝ, или
 - става част от публичното пространство или е станала публично известна чрез публикуване или по друг начин, а не поради някакво неразрешено действие от другата *Страна*, или
 - се изисква да бъде оповестена по закон или държавно разпореждане, при условие, че другата *Страна* е предоставила предизвестие в разумен срок за такова изисквано оповестяване.

§7 Собственост и материали

1. След консултация с *Локалния контакт* – *Оператор* или *Отговорник*, на *Потребителя* може да бъде разрешено да предостави оборудване, инструменти, екипировка, апаратура за изпитване или материали, необходими за провеждането на неговото научно изследване в инфраструктурата на ЦК. Такива предмети остават собственост на *Потребителя* и

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

трябва да отговарят на правилата за безопасност на партньорската организация на ЦК, в която се провежда изследването. Освен ако *Страните* не се споразумеят за друго, всичкото това имущество – предоставено от *Потребителя* или допълнителната апаратура и оборудване нужно за извършване на научното изследване и предоставено от *Потребителя* – трябва да бъде премахнато от *Потребителя* веднага след научното изследване от лабораторията, и най-късно в срок от седем дни, от помещенията на *ЦК* или да бъде изхвърлено от *Потребителя* за негова сметка, освен ако не е уговорено друго. Проби и консумативи, донесени или изпратени в *ЦК*, трябва да се приберат от *Потребителя* или да се изхвърлят в съответствие с правилата за безопасност. Тежкото оборудване трябва да бъде доставено и прибрано в стандартното работното време.

2. *Потребителят* трябва да предостави на *ЦК* цялата информация относно материалите, които са му необходими за провеждането на изследването. По-специално, *Потребителят* трябва да подготви и декларира списък с всички химикали, биологични образци, апарати и др. най-малко два дни преди пристигането им в *ЦК*. Тези химикали, биологични образци, апарати и др., внесени в *ЦК*, трябва да са идентични с тези, посочени в предоставения списък. Всички промени трябва да бъдат одобрени от *ЦК* преди провеждането на научното изследване.
3. *ЦК* не носи отговорност за имуществото на *Потребителя* в *ЦК*, освен в случаите на загуба или щети, причинени с умисъл или заради груба небрежност от страна на *ЦК* или неговите служители.

§8 Интелектуална собственост

1. Всяка *Страна* е и остава собственик на всяко ноу-хау и интелектуална собственост, получени/създадени от нея преди провеждането на научното изследване, договорено на базата на настоящите *Правила*.
2. Правата върху всеки и всички, работни резултати (включително, но не само, ноу-хау, развитие на доклади, предложения, идеи, проекти, дизайни, образци, модели и т.н.), постигнати от *Потребителя* в рамките на научното изследване, проведено в *ЦК*, договорени по тези *Правила*, се притежават от *Потребителя*, който предоставя на *ЦК* неизключително и непрехвърливо право на безвъзмездно ползване за собствени проучвания и търговски цели.
3. В случай на съвместни изобретения по време на провеждането на научното изследване и когато двете *Страни* не могат да разделят дяловете според правилниците на страните, тези въпроси се решават поединично за всеки отделен случай. Въпреки това, *Потребителят* дава на *ЦК* поне неизключително право на безвъзмездно ползване за собствени изследвания и търговски цели във всеки отделен случай.
4. В случаите на прилагане на Договор за ефективно сътрудничество се прилага една от следните опции:

4.1. Резултатите от сътрудничеството, когато това не противоречи на съответните права върху интелектуална собственост, могат да бъдат широко разпространени и всички

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

права върху интелектуална собственост, произтичащи от дейността на ЦК се предоставят изцяло на ЦК, **или**

4.2. Всички права по интелектуална собственост, произтичащи от съответния проект за НИРД, както и свързаните с тях права на достъп, се разпределят между различните сътрудничащи си партньори по начин, който отразява адекватно техните работни пакети, вноски и съответни интереси, **или**

4.3. ЦК получава възнаграждение, което съответства на пазарната цена на правата върху интелектуална собственост, произтичащи от дейността му и които са прехвърлени на участващите в сътрудничеството предприятия или за които са предоставени права на достъп на участващите предприятия. Абсолютната стойност на размера на финансовия и нефинансовия принос, на участващите предприятия към разходите на ЦК за дейностите, които са довели до съответните права върху интелектуална собственост, може да бъде приспадната от възнаграждението.

§9 Публикуване и достъп до постигнатите резултати от научни изследвания

1. В съответствие с принципа за осигуряване на свободен достъп до информацията, *Потребителят* трябва да се стреми да публикува резултатите от научното си изследване според тези *Правила* в научни списания с рецензирани публикации.
2. *Потребители* и учени от ЦК, които желаят да си сътрудничат по теми, свързани с научното изследване, трябва да сключат съответни споразумения, включително за съавторство на ЦК в получената публикация преди началото на научното изследване.
3. В случай на публикуване *Потребителят* трябва да обяви подкрепата на ЦК и помощния персонал или всяка друга помощ във всички публикувани материали (включително при участие в конференции и съобщения за пресата), произтичащи от работата, извършена изцяло или частично в ЦК, със следното съобщение: "Части от тези изследвания са проведени в Център за компетентност "Устойчиво оползотворяване на био-ресурси и отпадъци от лечебни и ароматични растения за иновативни биоактивни продукти", финансиран от „, финансиран от Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“, съфинансиран от Европейския съюз. Бихме искали да благодарим (имена на персонала в случай, че те не са съавтори) за помощта при използване на (съответното съоръжение)." Технически аспекти, свързани с научното съоръжение, трябва да бъдат уточнени с персонала на ЦК преди публикацията.
4. *Потребителят* се задължава да уведоми ЦК за заглавието, авторите и пълния списък на цитатите на всяка научна публикация в резултат от използването на съоръженията на ЦК и да изпрати тази информация до онлайн базата данни на ЦК.
5. *Потребителите* се задължават да осигурят свободен достъп до резултатите от своите научни изследвания.

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ,
ИНОВАЦИИ И ДИГИТАЛИЗАЦИЯ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТНА ТРАНСФОРМАЦИЯ

§10 Изисквания за достъп

1. Достъпът до научните съоръжения се отпуска в съответствие с Правилника всяка от организациите, партньори на *ЦК*. Съответните системи за достъп в *ЦК* изискват събирането и обработката на лични данни за разпознаване. Като предварително условие за използване на научните съоръжения на *ЦК*, служителите на *Потребителя* и лицата, действащи от негово име, се изисква да попълнят всички документи за достъп и да изпълнят всички изисквания на *ЦК*. *ЦК* гарантира, че няма да събира или обработва личните данни на *Потребителя* за други цели.
2. Служителите на *Потребителя* и лицата, действащи от негово име, задължително трябва да преминат необходимите курсове по безопасност и бъдат запознати с всички необходими инструкции преди да започнат работа по научното изследване.
3. Служителите на *Потребителя* и лицата, действащи от негово име, са под административно-техническия надзор и контрол на *ЦК* и отговарят на всички правила на *ЦК* по отношение на достъпа и използването на научните съоръжения, включително, но не само, за безопасността, експлоатацията и здравето, физическите процедури, опазването на околната среда, достъпа до информация, киберсигурността, поведението си и на специфичните изисквания на научните съоръжения. *ЦК* си запазва правото да прекрати достъпа до научните съоръжения, ако *Потребителят* или лицата, действащи от негово име, не използват съоръженията по безопасен начин или не отговарят на посочените правила и изисквания, или други инструкции на *ЦК*.
4. *Потребителят* се задължава да изпълнява стриктно аварийните инструкции на *ЦК*. Това включва и факта, че *Потребителя* няма право да вика аварийните служби, а трябва да се свърже с техническата служба за аварии на *ЦК*, която да координира необходимите стъпки.

§11 Заключителни разпоредби

1. Промени и/или допълнения към тези *Правила* трябва да бъдат договорени в писмена форма и да се подпишат от партньорите в *ЦК*.
2. Настоящите *Правила* се основават и са изградени в съответствие със законите на Република България.
3. В случай че една или повече от разпоредбите, съдържащи се в тези *Правила* станат напълно или частично невалидни, незаконни или неприложими под някой приложим закон, валидността, законността, и приложимостта на останалите разпоредби в тези *Правила* не се засяга и те остават валидни.